

Úspešne pokračujúca tradícia pestovania a konzervovania zeleniny na Záhorí

Pestovanie zeleniny na Slovensku zaznamenávalo v posledných desaťročiach skôr úpadok ako rozvoj. Môžeme však nájsť aj svetlé výnimky, napríklad v známej záhorskej obci Moravský Svätý Ján. V pestovaní a následnom konzervovaní zeleniny tu úspešne rozvíja miestnu tradíciu Ing. Jozef Rusňák s rodinou.

Pán Rusňák pracoval pred rokom 1989 v štátnom podniku na výrobu liečiv, kde mal na starosti pestovanie liečivých rastlín. Po nežnej revolúcii pokračoval ďalej v ich pestovaní, ale už samostatne s rodinou a na svojich pozemkoch v okolí Moravského Svätého Jána. Produkcia smerovala z 90 % na export, prevažne do Nemecka. Po znížení záujmu zo strany odberateľov sa rozhodli zamerať na pestovanie zeleniny. Po niekoľkých rokoch, keď sa im začalo viac dariť, nastali problémy na strane hlavných odberateľov a skrachovala konzervárň v Stupave a rovnako v ich obci. Kým v stupavskom podniku im bohužiaľ zostali peniaze, z konzervárne v Moravskom Svätom Jáne dostali vyrovnanie aspoň v podobe tovaru. Ten začali postupne predávať, a keďže nechceli, aby skončila miestna tradícia, rozhodli sa odkúpiť od exekútora linky a pokračovať ďalej v spracovaní zeleniny. Budovu im však predať nechceli, tá sa dostala do rúk rakúskeho „investora“, ktorého predstavy o nájomnom ich donútili vybudovať vlastné priestory.

Dnes vyrábajú vo svojej hale, ktorú postavili vlastnými silami, bez projektových podpôr. Aj o tie sa uchádzali, žiaľ už schválený projekt im dodatočnými úpravami kritérií zamietli. Hlavným produktom konzervárne sú gastro balenia pre veľkovýrobcov šalátov. Dodávajú napríklad spoločnostiam Ryba v Košiciach a Žiline, a taktiež aj na český trh.

V rodinnom podniku SHR Ing. Jozef Rusňák – Agroplant, začínali hospodáriť na 12 hektároch pôdy, postupne výmera narastala až na súčasných 400 ha. Pôdy sú rôzne, od ľahších až po stredne ťažké a ťažké. Približne 100 ha je nízkej kvality, kde je veľký problém s rentabilitou hlavne v suchých rokoch. Z pôdneho extrému do extrému sa často prechádza aj na jednej parcele. Na niektorých pieskoch sa nachádzajú aj tzv. oká, kde traktor zrazu zapadne a musia ho vytriahnuť. V minulosti pestovali zeleninu aj na 70 ha, aktuálne je to približne 20 ha, najmä cibuľa, červená repa, mrkva, cuketa, kapusta. Všetko, čo vypes-

Na snímke zľava: Ing. Jozef Rusňák ml, Ing. Jozef Rusňák st. a produktový manažér spoločnosti P&L Michal Miklánek.

So sejacím strojom Pöttinger Terrasem R3 zaznamenali výrazne zvýšenie úrod.

Vlastnia 2 diskové náradia Terradisc. Novší, s pracovným záberom 6 m, od minulého roka.

tujú, spracujú vo vlastnej konzervárni. Najväčšie zastúpenie má v osevnom postupe pšenica na 160 ha a repka na 130 ha. Ďalej pestujú ešte slnečnicu a na typických záhorských pieskoch aj raž. Od kukurice ustúpili, keďže boli jediným pestovateľom v okolí, a tak vlastne len krmili početné stavy divjej zveri. Pri repke dosiahli v minulom suchom roku peknú úrodu 3,5 t v priemere z hektára, tvrdá pšenica sypala okolo 5 t/ha a klasická 4,5 t/ha.

Kúpa strojov Pöttinger bola správnym krokom

Prvú vlastnú techniku kúpili v závete roka 1991, pričom ako zábezpeku za úver založili svoj novo postavený dom. Do strojového vybavenia im tak vtedy pribudol traktor a rôzne závesné náradie. Postupne ako pribúdala výmera, tak pribúdali aj nové stroje a celkovo obnovovali techniku. Pred siedmimi rokmi sa prvýkrát rozhodli pre známu značku strojov Pöttinger, kúpili sejací stroj Terrasem R3. Vzhľadom na výmeru a ťažný prostriedok zvolili pracovný záber 3 metre. V tom čase to bola

prvá sejačka v takejto špecifikácii na Slovensku. Ako dnes pán Rusňák st. hovorí: „Keď sa na to pozriem z pohľadu skúseností za tie roky, určite sme výberom techniky Pöttinger nešliapli vedľa.“ S novou sejačkou Pöttinger zaznamenali takmer zdvojnásobenie dosahovaných úrod. Na miestnych pozemkoch sa osvedčil diskový výsevný systém, ktorý má tento výrobca veľmi dobre prepracovaný. Oceňujú taktiež vysokú presnosť nastavenia výsevku, čo je dôležité najmä pri sejbě hybridov repky.

Hlavnú časť práce pri spracovaní pôdy zvládajú pomocou diskového náradia Pöttinger Terradisc. Vlastnia 2 stroje, starší so záberom 3 m a nový 6 m, ktorý zakúpili v minulom roku. Všetky rastlinné zvyšky zapracovávajú späť do pôdy, čo Pöttinger zvláda veľmi dobre. V minulom suchom roku bezproblémovo pracovali s Terradisc-om aj v hĺbkach 15 až 17 cm. Pán Rusňák vyzdvihol na záver aj dobrú a dlhodobú spoluprácu s terajšími zástupcami spoločnosti P&L.

Štefan Ščecina, AGROMAGAZÍN